

Bedre sent enn aldri

Taler

Gulbrand Lunde

Dato

23 september 1941

Sted

Oslo

Omstendigheter

Ved avdukingen av "Snorresteinen"

1 "Bedre sent enn aldri," sier et gammelt ord. Og en må vel ha lov til å si at vi kommer sent når vi har ventet i 700 år med å reise en minnestein over den mann inne norsk åndsliv som til alle tider har hatt den største betydning for vårt nasjonale liv.

5

Nå kan en kanskje si, at Snorre Sturlason i "Heimskringla" og "Edda" selv har reist sitt eget minne i det norske folket. Og at Kongesagaene ved siden av Bibelen er den mest utbredte bok i Norge, viser at det norske folket har forstått å verdsette dem. Men det måtte altså ta 700 år før folket reiste en minnestein
10 over denne vårt åndslivs største kjempe, liksom det tok nesten 600 år etter hans død før den første norske oversettelsen av Kongesagaene kom ut i Norge.

I så lang tid hadde fremmed kultur hersket her i landet, at utviklingen av det gamle norske språket ble brutt, og at det var nødvendig å oversette våre gamle
15 kongesagaer til en språkdrakt som i hvert fall byfolket kunne forstå. Før denne norske utgivelsen hadde vi hatt rene danske oversettelser.

Jeg skal ikke her bedømme Snorres innsats som historiker og som forfatter. Jeg vil bare peke på, at ingen annen nordmann har betydd mer for vår nasjonale
20 kultur enn Snorre Sturlason. Det var fra hans skrifter den nasjonale reisning alltid hentet sin kraft. Det er han som for alltid har levendegjort for oss våre norrøne forfedres liv og kultur. Snorres betydning for norsk åndsliv kan vel vanskelig helt ut fattes. En rekke av våre største nasjonale forfattere har fra hans skrifter hentet inspirasjon, kanskje særlig Ibsen, Bjørnson og Sivle, på samme
25 måte som Snorre har inspirert nær sagt alle grener av vår kunst og vårt kulturliv i det hele. Wergeland ville ha Snorres sagaer til lærebok i moral for det norske folk.

30 Man kan tenke seg Norge og vårt nasjonale liv uten en av de mange andre norske åndskjemper, men man kan ikke tenke seg vårt nasjonale liv uten Snorre Sturlason. Dertil har betydningen av hans verker vært altfor stor og inngripende.

35 I dag, på 700-årsdagen for hans død, står det norske folket midt oppe i et veldig tidsskifte, da grunnlaget skal legges for vårt folks liv og framtid, kanskje for hundrer av år. I en slik skjebnetid er det for et hvert folk nødvendig at det nye som skapes bygges på nasjonal grunn. Vi må finne tilbake til røttene for vår kultur, for vår stammes styrke. Det norske folket er Snorre Sturlason evig takk
40 skyldig fordi han har skapt de kilder hvorfra folket i enhver vanskelig tid kan hente ny kraft og styrke, som Per Sivle sier:

Med takk i hjarta og hatt i hand

45 i tanken eg stend ved di grav,

du hovding gjæv frå det hårde land

langt ute der vest i hav.

50

Denne steinen til minne om Snorre er reist i en vanskelig tid for vårt folk og land. Den skal stå her på "Snorrehaugen" ved Universitetet som symbol for det norske folket, for å minne oss om hvor vårt norske åndsliv og vår norske kultur hører hjemme. For å minne oss om for hvilke mål og hvilke idealer nordmannen
55 skal kjempe og yte sitt beste.

Steinen skal ikke bare minne oss om det som var, den skal også mane oss til å kjempe for fremtidens Norge, som skal bygge på den norske, på den nasjonale, at vi ikke må dyrke fremmede guder. Den skal lære oss å forstå at vi i vårt liv ikke
60 bare må ta hensyn til oss sjøl og til den slekt som lever i dag, men at den nulevende generasjon bare er et ledd i en sammenhengende rekke av slekter, hvis opprinnelse ligger langt tilbake i fortiden, og som skal føre norsk kultur videre langt inn i framtiden.

65 Den nulevende generasjon har plikter overfor dem som har levd foran oss og som har skapt grunnlaget for vårt liv, og vi har plikt til å bringe arven videre til

de slekter som kommer etter oss, slik som Aasen har sagt det så vakkert i sitt dikt:

70

Lat oss inkje Forfederne gløyma,

under alt, som me venda og snu;

75

for dei gav oss ei Arv til å gøyma,

han er større, en mange vil tru.

Lat det merkast i meir enn i Ordi,

80

at me halde den Arven i Stand,

at, naar Federne sjaa at paa Jordi,

85

dei kan kjenna sitt Folk og sitt Land.

Kilde

Gulbrand Lunde: Kampen for Norge II. Oslo, 1942.

90

Emner

Hyllest, Nazisme, Norsk historie

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/bedre-sent-enn-aldri>

95

100

105